

# Stimuleringsprogramma Preventieve & Integrale Aanpak Dyslexie & Hulpmiddelen Onderwijs

## Wat vooraf ging

Medio 2017 heeft Balans samen met andere partners<sup>1</sup> een subsidieaanvraag ingediend met als titel: *Programma Preventieve & Integrale Aanpak Dyslexie & Hulpmiddelen Onderwijs*. In december 2017 is hiervoor een beschikking afgegeven door OCW voor een projectsubsidie in het kader van de Kaderregeling OCW-SZW-VWS. De looptijd van het programma is: 17-10-2017 t/m 31-12-2021.

## Achtergrond

Het leesonderwijs verslechtert. Leerlingen in po & vo laten de laatste jaren slechtere prestaties zien op het gebied van lezen (onderwijsinspectie 2017<sup>2</sup>). Ook de PISA-resultaten<sup>3</sup> laten al langer een licht dalende lijn zien, vooral in het vmbo. De staatssecretaris van OCW vindt dit een zorgelijke ontwikkeling, omdat jongeren met taalachterstand een groot risico lopen om de laaggeletterden van de toekomst te worden. Het onderwijs, de ouders en de behandelaren in de zorg hebben te weinig zicht op en kennis van preventieve programma's en ict-hulpmiddelen, die zij kunnen inzetten bij laaggeletterdheid, leesproblemen en dyslexie. Zij hebben ook moeite met de integrale aanpak op het gebied van leesproblemen en dyslexie, zowel op school, thuis als in de behandelcentra. Voorts is dyslexie negatief in de media geweest (rambam) en zijn er studies verschenen over overschrijding van dyslexiezorg. Reden om een nieuwe impuls te geven aan het verbeteren van deze situatie. De overheid (OCW) geeft hierbij expliciet aan ook de 'hogere echelons' zoals samenwerkingsverbanden, besturen, gemeenten én de wetenschap te betrekken.

## Ambities van het stimuleringsprogramma

- Het programma wil er voor zorgen dat scholen beter in staat worden gesteld om systematisch te kunnen werken aan preventie en aan het op integrale en effectieve manier aanpakken van laaggeletterdheid, leesproblemen en dyslexie.
- Het programma wil het gebruik ondersteunen van nieuwe inzichten over preventieve hulpmiddelen in de dagelijkse onderwijspraktijk, maar ook in het gezin en de behandelpraktijk. Hierbij geldt de overtuiging dat dit alleen kan gebeuren, als er overkoepelend beleid (Passend Onderwijs & Jeugdwet) wordt ontwikkeld en cyclisch uitgevoerd, om deze ontwikkeling op de werkvloer te faciliteren, realiseren en te borgen.
- Het programma zal naadloos aansluiten op het Masterplan Dyslexie en de daarin ontwikkelde aanpakken en implementaties, en zal daarbij meer en sterker gericht zijn op preventie en ondersteunende hulpmiddelen.
- Het programma wil zorgen voor integratie van informatiebehoefte van alle betrokken: ouders, leerlingen, onderwijsprofessionals, zorgprofessionals, bestuurders en overkoepelende ondersteuners (in onderwijs en zorg).
- Het programma beoogt de laatste stand van de wetenschap te volgen en nader (praktijk)onderzoek te doen naar de evidentie van programma's, ict-hulpmiddelen, vaardigheden van professionals en implementatiemethodieken.

---

<sup>1</sup> Andere partners die geraadpleegd zijn: Expertisecentrum Nederlands (EN), Nationaal Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD); Stichting Dyslexie Nederland (SDN), Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (Netwerk LPO), Landelijke Beroepsvereniging Remedial Teachers (LBRT).

<sup>2</sup> Staat van het onderwijs 2017: <file:///D:/OneDrive/Downloads/Staat+van+het+Onderwijs+geheel.pdf>

<sup>3</sup> <http://www.oecd.org/pisa/>: The Programme for International Student Assessment (PISA) is a triennial international survey which aims to evaluate education systems worldwide by testing the skills and knowledge of 15-year-old students.

## **Wat wil het programma na 4 jaar hebben bereikt? (doelen)**

### **Voor kinderen (po) en jongvolwassenen (vo)**

- Het meetbaar verbeteren van leesprestaties door inzet van een preventieve en integrale aanpak van leesproblemen, dyslexie en laaggeletterdheid in po & vo
- Het meetbaar verminderen van laaggeletterdheid en doorverwijzing naar ernstige, enkelvoudige dyslexie (EED)
- Het bieden van tools (bijvoorbeeld kunnen inzetten van (digitale) hulpmiddelen) aan kinderen en jongvolwassenen, teneinde hun motivatie te bevorderen en hun talenten te ontwikkelen.

### **Professionals en ouders**

- Het vergroten van de handelingsbekwaamheid van professionals (onderwijs & zorg) en ouders om in gezamenlijkheid kinderen en jongvolwassenen leesproblemen, laaggeletterdheid en dyslexie adequaat te ondersteunen.
- Het verkorten van zoektocht naar kwalitatief goede en evidence based-aanpakken voor alle betrokkenen

### **Beleid en wetenschap**

- Het meetbaar verbeteren van de facilitering en ondersteuning (van het hiervoor genoemde) door overkoepelende instanties in onderwijs, zorg, gemeenten en overheid (OCW & VWS)
- Doelmatige besteding van budgetten in onderwijs & zorg
- Meetbare wetenschappelijke inbedding van de resultaten van het programma (zowel 'practice based evidence' als 'evidence based practice').
- Vergroot handelingsrepertoire van professionals in opleidingen (WO & HO via lectoraten en leerstoelen)

### **Samenwerking**

- Meetbaar verbeterde functionele samenwerking tussen alle relevante partijen op alle niveaus (micro, meso, macro)

## **Hoe dit te verwezenlijken? Suggesties zoals die nu in de programmatekst staan:**

### **Workshops ontwikkelen en (modern) uitvoeren (o.a. collegetour)**

**Workshops voor ouders** (ontwikkeld door samenwerkende partners in ontwikkelgroepen)

**Workshops voor professionals** (ontwikkeld door samenwerkende partners in ontwikkelgroepen)

**Workshops voor het beleid** (ontwikkeld door samenwerkende partners in ontwikkelgroepen)

### **Website (door)ontwikkelen: [www.informatiepuntdyslexie.nl](http://www.informatiepuntdyslexie.nl)**

- De website is interactief en gericht op leerkrachten, ib'ers, rt'ers, onderwijsondersteuners, ouders, leerlingen, zorgprofessionals, opleiders, gemeenten, leidinggevenden en bestuurders in onderwijs en zorg
- De doorontwikkeling van de website borgt de uitkomsten van het COM-project<sup>4</sup> dat met de Hogeschool Zuyd is ontwikkeld.

---

<sup>4</sup> In het kader van een RAAK-project is bij het lectoraat 'Ondersteunende hulpmiddelen in de zorg' van Zuyd Hogeschool een website [www.dyslexiehulpmiddelen.com](http://www.dyslexiehulpmiddelen.com) en een methodiek ontwikkeld voor implementatie van dyslexiehulpmiddelen <http://www.dyslexiehulpmiddelen.com/methodiek-voor-de-implementatie-van-dyslexie-compenserende-hulpmiddelen>